

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

Шумен, ул. "Цар Калоян" №1, тел./факс 800-373; e-mail : rio-shumen@icon.bg

ОЛИМПИАДА ПО МАТЕМАТИКА

ОБЩИНСКИ КРЪГ – 28.02.2010 ГОД.

ТЕМА ЗА X КЛАС

1 задача. За кои стойности на параметъра p върхът на параболата $y = x^2 + 2px + 13$ лежи на разстояние 5 единици от началото на координатната система?

7 точки

2 задача. Даден е изразът $M = \left(\frac{a-9}{a+3\sqrt{a}+9} \cdot \left(\frac{\frac{1}{a^2}+3}{\frac{3}{a^2}-27} \right)^{-1} \right)^{\frac{1}{2}} - \sqrt{a}$.

a) Опростете израза M .

3 точки

б) Намерете стойностите на a , за които числената стойност на M е решение на неравенството: $-x^2 > -2\sqrt{3}x + x - 2\sqrt{3}$.

4 точки

3 задача. Нека AB е хорда в окръжността k и допирателните към k в точките A и B се пресичат в точка C . Нека P е произволна точка от k , която е вътрешна за триъгълника ABC . Ако PD , PE и PM са разстоянията от P съответно до AB , BC и CA , да се докаже, че $PD^2 = PE \cdot PM$.

7 точки

До областен кръг ще бъдат допуснати тези ученици, на които броят на точките е най-малко 16.

Време за работа – 4 часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ!

ПРИМЕРНИ КРИТЕРИИ ЗА ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА

10.1. Върхът на параболата има координати $V(x_V; y_V) = V(-p; 13 - p^2)$. (2 т.)

Прилагаме Питагоровата теорема за

$$x_V^2 + y_V^2 = 5^2 \stackrel{2 \text{ точки}}{\Leftrightarrow} (-p)^2 + (13 - p^2)^2 = 25 \Leftrightarrow p^4 - 25p^2 + 144 = 0 \quad (2 \text{ т.})$$

Корените на уравнението са $p = \pm 3; \pm 4$. (1 т.)

10.2. а)

$$\begin{aligned} M &= \left(\frac{a-9}{a+3\sqrt{a}+9} \cdot \left(\frac{\frac{1}{a^2}+3}{\frac{3}{a^2}-27} \right)^{-1} \right)^{\frac{1}{2}} - \sqrt{a} = \left(\frac{a-9}{a+3\sqrt{a}+9} \cdot \frac{\frac{3}{a^2}-27}{\frac{1}{a^2}+3} \right)^{\frac{1}{2}} - \sqrt{a} \stackrel{0,5 \text{ точки}}{=} \\ &= \left(\frac{(\sqrt{a})^2 - 3^2}{a+3\sqrt{a}+9} \cdot \frac{(\sqrt{a})^3 - 3^3}{\sqrt{a}+3} \right)^{\frac{1}{2}} - \sqrt{a} \stackrel{0,5 \text{ точки}}{=} \left(\frac{(\sqrt{a}-3)(\sqrt{a}+3)}{(\sqrt{a})^2 + 3\sqrt{a}+9} \cdot \frac{(\sqrt{a}-3)(\sqrt{a})^2 + 3\sqrt{a}+9}{(\sqrt{a}+3)} \right)^{\frac{1}{2}} - \sqrt{a} \stackrel{0,5 \text{ точки}}{=} \\ &= \sqrt{(\sqrt{a}-3)^2} - \sqrt{a} \stackrel{0,25 \text{ точки}}{=} |\sqrt{a}-3| - \sqrt{a} \stackrel{1 \text{ точка}}{=} \end{aligned}$$

1 сл. При $\sqrt{a} - 3 \geq 0 \Leftrightarrow a \geq 9 \Rightarrow M = \sqrt{a} - 3 - \sqrt{a} = -3$

2 сл. $\sqrt{a} - 3 < 0 \Leftrightarrow \sqrt{a} < 3 \Leftrightarrow \begin{cases} a \geq 0 \\ a < 9 \end{cases} \Rightarrow M = -\sqrt{a} + 3 - \sqrt{a} = 3 - 2\sqrt{a}$ (за извод **0,25 т.**)

6) $-x^2 > -2\sqrt{3}x + x - 2\sqrt{3} \Leftrightarrow x^2 - (2\sqrt{3} - 1)x + 2\sqrt{3} < 0 \Rightarrow x \in (-1; 2\sqrt{3})$ (1,5 т.)

$M = -3$ не е решение на неравенството (**0,5 т.**)

$M = 3 - 2\sqrt{a}$ (**0,5 т.**) е решение на неравенството при

$$\begin{cases} -1 < 3 - 2\sqrt{a} < 2\sqrt{3} \\ a \geq 0 \\ a < 9 \end{cases} \Rightarrow a \in [0; 4) \text{ верен извод от съобразяване на сечение на}$$

интервали – (**0,5 т.**)

10.3 Около четириъгълниците ADPM и DBEP съответно може да се опише окръжност.

(0,5 т.) Тогава $\angle PAM = \angle PDM$ (1,5 т.) и $\angle PBD = \angle PED$. (1,5 т.) Но

$\angle PAM = \angle PBD$. (1,5 т.) Оттук следва, че $\angle PED = \angle PDM$. (0,5 т.) Аналогично се доказва, че $\angle PDE = \angle DMP$. (0,5 т.) Тогава $\Delta MPD \square \Delta DPE$ (0,5 т.) и $\frac{PD}{PE} = \frac{PM}{PD}$,

(0,25 т.) откъдето получаваме $PD^2 = PE \cdot PM$. (0,25 т.)